Organizatorzy:

Krajowy Związek Towarzystw Polsko-Niemieckich

dpgbv Deutsch-Polnische Gesellschaft Bundesverband e. V.

Towarzystwo Polska – Niemcy w Gdańsku

GDAŃSK

Wsparcie finansowe

GDAŃSK

Konsulat Generalny Republiki Federalnej Niemiec w Gdańsku

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit

Pomorskie

KoKoPol

Stiftung IBZ St. Marienthal

Patronat honorowy

PATRONAT HONOROWY:

MIECZYSŁAW STRUK
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Konsulat Generalny Republiki Federalnej Niemiec w Gdańsku

Partnerzy

ECS europejskie centrum solidarności

KoKoPol

Stiftung IBZ St. Marienthal

DPG Deutsch-Polnische Gesellschaft Bremen e.V.

Pracownia Badań nad Narracjami Pogranicza UG

AHK

Stowarzyszenie Güntera Grassa w Gdańsku

Instytut Pileckiego

Gdańsk

to miejsce, z którego wielokrotnie wychodził impuls wolności i nowego myślenia o Europie. Dziś, w czasach głębokiego przełomu politycznego, geopolitycznego, gospodarczego, społecznego i kulturowego, ten symbol nabiera nowego znaczenia. Europa musi na nowo określić swoje miejsce w świecie, wzmocnić bezpieczeństwo i konkurencyjność, chronić demokratyczne instytucje oraz znaleźć skuteczne formy współpracy ponad granicami.

Kongres w Europejskim Centrum Solidarności ma być nie tylko przestrzenią refleksji i diagnozy, lecz przede wszystkim forum poszukiwania konkretnych odpowiedzi. Jego uczestniczki i uczestnicy będą rozmawiać m.in. o tym, jak Polska i Niemcy mogą wspólnie wzmacniać konkurencyjność Europy, chronić region Morza Bałtyckiego, rozwijać partnerstwa miast i instytucji, odbudowywać zaufanie do demokracji, tworzyć trwałe sieci współpracy naukowej oraz odpowiedzialnie mierzyć się ze wspólną historią.

„Z Gdańska o Europie" oznacza rozmowę zakorzenioną w doświadczeniu przeszłości, ale zdecydowanie skierowaną ku przyszłości. Celem Kongresu jest nie tylko wymiana opinii, lecz także sformułowanie propozycji, rekomendacji i możliwych kierunków wspólnego działania. Polska i Niemcy nie muszą we wszystkich sprawach zajmować takich samych stanowisk, powinny jednak umieć identyfikować obszary, w których ich współpraca może przynieść realną korzyść Europie i jej obywatelom.

Zespół organizacyjny:
dr Aleksandra Burdziej
dr Adam Jarosz
Jolanta Murawska
Agata Jarecka
Kinga Siedlich-Osmałek
Filip Osmałek

KONGRES TOWARZYSTW POLSKO-NIEMIECKICH I NIEMIECKO-POLSKICH

Europejskie Centrum Solidarności GDAŃSK

50 lecie partnerstwa Gdańska i Bremy

Z Gdańska o Europie. Polska i Niemcy w czasach przełomu

13.11–15.11.2026

PROGRAM

13.11.2026 piątek

14.00-15.30

Spacery śladami Güntera Grassa
równoległe grupy w jęz. polskim i niemieckim
1) Günter Grass a żydowska przeszłość Gdańska. Żydowscy Gdańszczanie w dialogu z Grassem
start: Dworzec PKP Gdańsk Główny, przy pomniku Kindertransportów (**dr hab. Miłosława Borzyszkowska-Szewczyk**, **prof. UG**)
2) Wrzeszcz Grassa. Śladami Oskara Matzeratha i Joachima Mahlkego
start: plac przed kaplicą, skrzyżowanie ulic Hallera i Mickiewicza w Dolnym Wrzeszczu (**prof. Mirosław Ossowski**)
3) Günter Grass und Solidarność. Ein Spaziergang durch das Gelände der Danziger Werft
start: przy Pomniku Poległych Stoczniowców (**prof. Marion Brandt**)
4) Danziger Sehenswürdigkeiten und Danziger Kunst in der Literatur von Günter Grass
start: plac przy Wielkim Młynie (**dr Anna Kowalewska-Mróz**)

17.00
Audytorium ECS
muzyka

Powitanie
dr Aleksandra Burdziej, Prezes Zarządu Krajowego Związku Towarzystw Polsko-Niemieckich
Simona Koß, Prezes Zarządu Federalnego Związku Towarzystw Niemiecko-Polskich
Aleksandra Dulkiewicz, Prezydent Miasta Gdańska
Henryka Mościcka-Dendys, Szefowa Służby Zagranicznej i Dyrektor Generalna MSZ, Przewodnicząca Rady ds. Współpracy z RFN
Miguel Berger, Ambasador Niemiec w Polsce
Emil Rojek, Wicewojewoda Pomorski
Magdalena Mistat, p.o. Dyrektor Europejskiego Centrum Solidarności

muzyka

18.00
Wręczenie Nagrody DIALOGU 2026 redakcji „COSMO po polsku"

muzyka

18.30
Panel dyskusyjny nr I:
„35 lat polsko-niemieckiego partnerstwa: sukcesy, lekcje – i jaki następny krok?"
Jan Tombiński, Ambasador Polski w Niemczech
Miguel Berger, Ambasador Niemiec w Polsce

Moderacja: **dr Aleksandra Burdziej**, KZTPN, UMK w Toruniu
Irene Hahn-Fuhr, DPG Bundesverband, Zentrum Liberale Moderne

20.00-22.30
Ogród Zimowy
Uroczysty bankiet na zaproszenie Konsula Generalnego RFN w Gdańsku Karla-Matthiasa Klausego

14.11.2026 sobota

9.00
Audytorium ECS
Powitanie:
dr Adam Jarosz, Wiceprezes Zarządu Krajowego Związku Towarzystw Polsko-Niemieckich
Peter Kokocinski, Wiceprezes Zarządu Federalnego Związku Towarzystw Niemiecko-Polskich

9.15 – 10.30
Audytorium ECS
Panel II: „Partnerstwa miast i towarzystw jako laboratoria europejskiej współpracy"
Aleksandra Dulkiewicz, Prezydent Miasta Gdańsk
Jolanta Murawska, Przewodnicząca Towarzystwa Polska-Niemcy w Gdańsku
Katarzyna Weichert, Przewodnicząca Towarzystwa Niemiecko-Polskiego w Bremie
dr Erik Malchow, Centrum Kompetencji i Koordynacji Języka Polskiego (KoKoPol)

Moderacja: **Simona Koß,** DPG Bundesverband
Agnieszka Filipiak, KZTPN

10.30 – 10.50
Obchody Jubileuszu GRASS 100. Zapowiedź i zaproszenie
dr hab. Miłosława Borzyszkowska-Szewczyk, **prof. UG**, Prezeska Stowarzyszenia Güntera Grassa w Gdańsku, członkini Rady FWPN

10.50 – 11.15 Przerwa kawowa / Ogród Zimowy

11.15 – 12.45 Panele równoległe:

Audytorium ECS
Panel IIIA: „Partnerzy i konkurenci: jak Polska i Niemcy mogą wzmacniać konkurencyjność Europy?"
dr hab. Sebastian Płóciennik, dyrektor FWPN
Karl-Matthias Klause, Konsul Generalny RFN w Gdańsku
Leszek Bonna, Wicemarszałek Województwa Pomorskiego
prof. Jürgen Wandel, SGH w Warszawie
oraz przedstawiciele firm

Moderacja: **Joanna Stolarek**, Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa

Sala Warsztatowa 4
Panel IIIB: „Między historią a przyszłością: zadośćuczynienie i odpowiedzialność – co jest dziś możliwe?"
Rolf Nikel, Wiceprezes Niemieckiego Instytutu Spraw Polskich, były ambasador RFN w Polsce
Hanna Radziejowska, Dyrektorka Instytutu Pileckiego w Berlinie
dr Johannes von Thadden, Wiceprzewodniczący Federalnego Związku Towarzystw Niemiecko-Polskich, były współprzewodniczący Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej
Kamil Frymark, OSW w Warszawie

Moderacja: **Wojciech Szymański**, Dialog

Mediateka albo Sala warsztatowa 5
Panel IIIC (młodzieżowy): „Forum Młodych 'Europa 2050': czego młodzi oczekują od Polski i Niemiec?
Agata Jarecka, UMK w Toruniu, TPN w Toruniu
Kinga Siedlich-Osmałek, UMK w Toruniu, TPN w Toruniu
Jonas Kolecki, DPG Goettingen
Kirill Kappes, Transnationale Aufstiegsmobilität

12.45 – 14.00 Obiad / Ogród Zimowy

14.00 – 15.30 Panele równoległe:

Sala Warsztatowa 4
Panel IVA: „Europa Środkowa na zakręcie: jak odbudować zdolność do współpracy? Perspektywy Polski, Niemiec i Węgier"
Kai-Olaf Lang, Stiftung Wissenschaft und Politik
Jarosław Bajaczyk, Instytut Polski w Budapeszcie
prof. Miklós Mitrovits, Ambasador Węgier w Polsce (TBC)

moderacja: **dr Adam Jarosz,** KZTPN, SGH w Warszawie,
Harm Adam, DPG Bundesverband

Audytorium ECS
Panel IVB: „Bałtyk jako laboratorium bezpieczeństwa Europy: co Polska i Niemcy mogą zrobić wspólnie?"
Piotr Szymański, OSW w Warszawie
dr Alexandra Friede, Helmut Schmidt University, Universität der Bundeswehr Hamburg
dr Olaf Osica, Urząd m.st. Warszawy, dyrektor Biura Strategii i Analiz

Moderacja: **Peter Kokocinski,** DPG Bundesverband

Mediateka
Panel IVC: „Prawica, protest, zmiana: czego wyborcy w Polsce i Niemczech oczekują dziś od demokracji?"
dr Anna Kwiatkowska, OSW w Warszawie
Philipp Fritz, Die Welt
Jerzy Haszczyński, Rzeczpospolita

Moderacja: **Cornelius Ochmann**, dyrektor FWPN

Sala warsztatowa 5
Panel IVD: „Nauka dla dialogu: jak germanistyka, niemcoznawstwo i sieci akademickie mogą wspierać współpracę polsko-niemiecką?"

Moderacja: **dr hab. Katarzyna Norkowska**, **prof. UMK**, UMK w Toruniu i **prof. Paweł Zarychta**, UJ

15.30 – 15.50 Przerwa kawowa / Ogród Zimowy

15.50 – 16.30 Podsumowanie części merytorycznej Kongresu / Rekomendacje

Moderacja: **dr Aleksandra Burdziej**, KZTPN, UMK w Toruniu
Irene Hahn-Fuhr, DPG Bundesverband, Zentrum Liberale Moderne

16.45 – 19.00
Audytorium ECS
Pokaz filmu "Pomiędzy słowami" (reż. Urszula Antoniak)
„Między językami, kulturami i tożsamościami" – rozmowa z **prof. Krisem Van Heuckelom,** Katolicki Uniwersytet Leuven

Moderacja: **dr hab. Ewa Fiuk,** KZTPN, Instytut Sztuki PAN

20.30 Bal Polsko-Niemiecki
Polska Filharmonia Bałtycka

15.11.2026 niedziela

9.30 Zebrania Walne KZTPN **Sala warsztatowa 5** i DPG Bundesverband **Sala warsztatowa 4**
od 10.00 / od 12.00 Zwiedzanie wystawy stałej Europejskiego Centrum Solidarności